

Beleidsnotitie

Internationale Oriëntatie

Gemeente Hengelo

Hengelo, augustus 2009
Sector Beleid & Projecten, Cluster Strategie

Beleidsnotitie Internationale Oriëntatie Gemeente Hengelo

Inhoudsopgave

Voorwoord	p. 2
1. Inleiding	p. 3
2. Missie en Visie	p. 4
3. Doelen criteria en indicatoren	p. 6
3.1 Inleiding	p. 6
3.2 Criteria	p. 6
3.3 Doelen	p. 8
4. Bestaande & nieuwe contacten	p. 13
5. Financiën en verantwoording	p. 17
6. Uitvoeringsorganisatie	p. 18
Bijlage	
Uitvoeringsagenda	p. 19

VOORWOORD

Toen Stork begon te groeien, kwam de wereld naar Hengelo toe om contracten te sluiten en zaken te doen. En Stork trok uiteraard zelf ook de wereld in om handel te drijven. Die internationale oriëntatie heeft Hengelo groot gemaakt en trok velen naar onze stad en naar Twente. Nu zijn de bordjes verhangen. Als je nu zelf niet internationaliseert, trekt de economische kracht weg uit je gebied. Hengelo wil interessant zijn en blijven voor internationaal opererende bedrijven en instellingen. Dat bevordert onze werkgelegenheid en daar wil Hengelo zich sterk voor maken, samen met ondernemers, onderzoeksinstellingen en het onderwijs.

Als stad zijn we ons bewust van deze internationale dimensie. We leven in een "Europa van de Regio's", die elkaar opzoeken, maar in sommige opzichten elkaar ook beconcurreren. Dat houdt je scherp. De eerste oriëntatie is het dichtst bij huis: èn de Twentse intergemeentelijke samenwerking èn de samenwerking met onze Duitse burens. We zetten ons dan ook ten volle in voor de realisering van de Internationale Agenda van Twente en voor de samenwerking binnen de Euregio, het oudste grensoverschrijdende samenwerkingsverband in Europa (anno 1958). De banden met Emsdetten, en ook de steeds intensiever wordende samenwerking met Münster en Osnabrück, bieden onze stad kansen om ons Europees te onderscheiden en van elkaar te leren.

Daarenboven zoeken we ook elders strategische partners. In de voetsporen van Stork gaan we zelf actief de boer op. Zo zijn onze contacten met Ogre in Letland en Plzen in Tsjechië ooit begonnen vanuit overwegingen van Europese solidariteit en sociaal-economische mogelijkheden. Ze zijn uitgegroeid tot samenwerking op voet van gelijkheid. We staan daarbij open voor impulsen vanuit onze eigen bevolking en bedrijfsleven. Zo richten we thans onze blik op initiatieven uit onze bevolking die samenwerkingsprojecten in Turkije willen uitvoeren. Wij willen passende initiatieven ondersteunen, als die zich voordoen. Maar wel op basis van toetsbare, transparante criteria.

De vertegenwoordiging van Twente in Brussel is ook voor Hengelo een vooruitgeschoven post. Kansen zien en benutten en proberen samen een vuist te maken met partners uit Europa. Daarom ook zijn we in Netwerkstandverband actief lid van Eurocities. De invloed van de Europese Unie op ons dagelijks reilen en zeilen neemt immers steeds toe.

De wereld omvat meer dan Europa. De economie en het klimaat houden geen rekening met nationale grenzen. We zijn allen wereldburgers en daar kunnen we ons maar beter van bewust zijn om ons zodoende goed te prepareren op de toekomst voor onze inwoners en bedrijven. Ook op ons rust de taak om aan die nieuwe toekomst ons steentje bij te dragen en dus ook internationaal invloed uit te oefenen. Met de ontwikkeling van het WTC Twente, het Huis voor Europa en het actieprogramma "Hengelo Milleniumgemeente" geven we als Hengelo daar ook invulling aan.

'Internationaal' is deel van ons dagelijks leven geworden. Deze beleidsnotitie levert de handvatten om daarin keuzes te maken en tot gerichte inzet van middelen en energie van bestuur en organisatie te komen. Samenwerking met partners in de stad is daarbij uitgangspunt.

De burgemeester van Hengelo

Drs. Frank A.M. Kerckhaert

Beleidsnotitie Internationale Oriëntatie Gemeente Hengelo

1. Inleiding

In deze notitie schetsen we de uitgangspunten voor onze gemeentelijke, internationale oriëntatie. Deze notitie beoogt heldere kaders aan te geven, die als toetssteen fungeren voor de inzet van mensen en middelen op internationaal terrein. Basis voor de notitie is de opdrachtformulering (bijlage 1), vastgesteld 27 augustus 2008. Hierin zijn de volgende vragen geformuleerd:

- Hoe beïnvloedt het internationale beleid van andere overheden, instituties en het bedrijfsleven het Hengelose beleid?
- Hoe reageren wij daar op: pro-actief / reactief?
- Welke criteria hanteert Hengelo om al dan niet internationaal actief te zijn?
- In welke mate is Hengelo "Europaproef" en zo nee, wat met er gebeuren om dat voor elkaar te krijgen?
- Hoe en in welke mate kan/wil Hengelo bijdragen aan de Internationale Agenda van Twente?
- Hoe profiteert Hengelo van de IAT?
- Eurocities: voorbeelden van de actieve, internationale rol van Hengelo. Past dat bij de ambities en schaal van de stad? Zo ja/nee, waarom?
- Hengelo heeft enkele stedenbanden. Welke criteria hanteert Hengelo voor het handhaven c.q. aangaan van stedenbanden?
- Passen de huidige stedenbanden daar in (Emsdetten, Plzen, OGRE)?
- In welke mate is de Hengelose samenleving bewust en/of actief t.a.v. de internationale dimensie, globalisering etc. en welke rol kan/wil de gemeente daarin vervullen?
- Wat is / moet zijn de rol van het Platform Mondiaal?
- Welke criteria hanteert de gemeente voor de besteding van de jaarlijkse middelen voor internationaal beleid van 50 mille?

In onze meerjarenbegroting is een post van € 50.000 opgenomen voor internationale activiteiten. Dit bedrag staat los van de apparaatskosten. In de begroting zijn voor enkele specifieke onderwerpen andere posten opgenomen. Deze notitie doet voorstellen voor de besteding van het totale budget.

In deze notitie geven wij antwoord op de bovenstaande vragen. We gaan ook in op de volgens de opdrachtformulering te bereiken doelen (zie desbetreffende paragraaf hierna). Achtereenvolgens geven we onze missie en visie weer. We vertalen die in een set criteria en een matrix met doelen, activiteiten en indicatoren. Vervolgens gaan we wat specifiek in op de bestaande en eventueel gewenste internationale verbanden. In een afzonderlijke paragraaf bespreken we de besteding van de beschikbare middelen. En als bijlage is het uitvoeringsprogramma 2009/2010 toegevoegd.

N.B. Internationaal beleid, gebaseerd op de Millenniumdoelstellingen, maakt zijdelings deel uit van deze notitie. De Millenniumdoelstellingen kun je niet los zien van de andere internationale activiteiten. Met de raad is afgesproken voor de Millenniumdoelen een afzonderlijke, concrete uitvoeringsagenda vast te stellen.

2. Missie en visie

Missie

Hengelo is een internationaal georiënteerde stad, die zich inspant om door middel van economische en sociaal-culturele samenwerking over de grenzen heen enerzijds bij te dragen aan de vitaliteit van de stad en de lokale samenleving en anderzijds aan een leefbare wereld.

Visie

Van oudsher richt Hengelo de blik naar buiten. Al in de middeleeuwen vormde Hengelo een scharnierpunt voor de Europese adel en handel. Later heeft het Huys Hengelo een rol gespeeld bij de totstandkoming van de Vrede van Münster. De gezanten van de Zeven Provinciën kwamen in Hengelo bijeen voor vooroverleg, alvorens naar Münster door te reizen.¹ Sinds de komst van de Bornse smid Stork naar Hengelo in 1865 en de aanleg van de spoorlijn Almelo-Salzbergen hebben de internationale contacten hun invloed uitgeoefend op onze plaatselijke samenleving en economie. Dat is hedentendage niet minder. Bedrijven als Thales, Stork, Eaton en vele anderen zijn geheel afhankelijk van internationale markten.

Voor de vitaliteit van onze stad is de internationale oriëntatie evident. In de visie *Hengelo 2030* hebben we dat aangegeven. De groei en bloei van Hengelo is grotendeels te danken aan onze internationale samenwerking en handel. (Half)fabrikaten van Hengelose makelij zijn overal ter wereld te vinden. Nu de economie zich steeds meer in de richting van een diensteneconomie ontwikkelt, willen wij voortborduren op deze internationale potenties. De ontwikkeling van het WTC Business district naast het Centraal Station van Twente staat hoog op onze agenda.

Ook als 'logistieke draaischijf' is Hengelo voor de regio en Euregio van toenemend belang. Het containervervoer over het Twentekanaal neemt gestaag toe. En het is niet meer louter overslag; halffabrikaten worden bewerkt voor verder gebruik.

Bedrijven zijn organisaties van mensen en dat betekent, dat een groot deel van onze bevolking dagelijks te maken heeft met internationale contacten. Ook ons onderwijs wordt steeds internationaler. Hogeschool Edith Stein en het ROC van Twente bevorderen internationale contacten en uitwisselingen van hun studenten. Zij spelen in op de vraag vanuit de samenleving en economie.

Al deze ontwikkelingen vormen naar onze mening een welhaast vanzelfsprekende voedingsbodem om ook bestuurlijk internationaal actief te zijn. Juist het lokaal bestuur staat dicht bij de burgers. Wij kennen de behoeften van onze inwoners en zitten in een positie om daarop in te spelen, samen met andere partijen.

Het *Collegeprogramma 2006-2010*, p. 18 omschrijft het als volgt:

.....Naast investeren in de Twentse regio en de Euregio moet ook de visie op Europa en de positie van Hengelo in Europees verband versterkt worden. Ontwikkelingen binnen de Europese Unie (EU) en op wereldschaal als de World Trade Organisation (WTO) hebben direct gevolgen voor ons land. Regelgeving en richtlijnen vanuit Brussel bepalen steeds meer het handelen op lokaal niveau. De VNG heeft niets voor niets het initiatief genomen om de gemeenten 'Europe proof' te maken. Ook door onze strategische ligging met o.a. de belangrijke vervoersassen A1 en Berlijn-lijn in het grensgebied en door de vestiging van een WTC in Hengelo krijgt de internationale dimensie steeds meer aandacht.....

Naast economische motieven spelen in de huidige tijd overwegingen van solidariteit en klimaatbeheersing een rol. Het is dan ook logisch, dat onze stad is toegetreden tot de internationale kring van *Millenniumgemeenten*. Als gezegd worden de activiteiten op het gebied van ontwikkelingssamenwerking die daaruit voortvloeien, in een afzonderlijk uitvoeringsprogramma uitgewerkt.

¹ Deze gebeurtenissen zijn bij de 350-jarige viering van de Vrede van Münster in 1998 'nagespeeld' met een heuse Koetsentocht.

Veel van de nationale wet- en regelgeving komt op basis van Europese richtlijnen tot stand. Schattingen gaan uit van een percentage van meer dan 60%². Belangrijker dan een percentage is de aard van de regelgeving en de impact ervan op samenleving en bedrijfsleven. Willen we dienstbaar zijn aan onze gemeente, dan zullen we dus zowel onze pijlen moeten richten op Den Haag³ als op Brussel.

We zijn er van overtuigd, dat internationaal beleid geen zelfstandig beleidsterrein is. Steeds meer bepalen Europese en wereldwijde ontwikkelingen ons handelen. Zo goed als elk beleidsveld wordt daardoor beïnvloed. Dat maakt 'internationaal' tot een facet waarmee bij elke beleidsontwikkeling rekening moet worden gehouden. We willen dan ook, dat onze gemeentelijke organisatie Europaproof is en blijft.

Het belang van economische samenwerking komt tot uiting in de activiteiten die Hengelo ontplooit met het WTC Twente en het Huis voor Europa. We nemen daarin regionaal het voortouw om de internationale oriëntatie te bevorderen.

We zijn ons ervan bewust, dat we niet op een eiland leven. Vandaar dat Hengelo de inspanningen omarmt om in regionaal en Euregionaal verband gezamenlijk op te trekken. Dat blijkt o.a. uit onze betrokkenheid bij de Internationale Agenda van Twente, bij de MONT-samenwerking⁴ en ons (actieve) lidmaatschap van Eurocities⁵.

Wij zijn van mening, dat Hengelo via bovenstaande denklijnen en de daaruit voortkomende activiteiten bijdraagt aan het welzijn en de welvaart van onze bevolking. En tevens uitdrukking geeft aan onze solidariteit met anderen in Europa en daarbuiten.

² Bron: onder meer Kamerbrief d.d. 6 februari 2008 van de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken.

³ Begin 2009 heeft Twente via de provincie Overijssel een lobbyist in Den Haag aangesteld t.b.v. de Agenda van Twente c.a. Ook in Brussel heeft Twente een voorpost.

⁴ Münster-Osnabrück-Netwerkstad Twente

⁵ Eurocities is de in Brussel gevestigde lobbyorganisatie van Europese steden, waarvan Netwerkstad Twente geassocieerd lid is.

3. Doelen, criteria en indicatoren

3.1 Inleiding

Afgeleid van onze missie en visie onderscheiden we een aantal doelen van onze internationale oriëntatie. Juist omdat deze oriëntatie facetbeleid is, kunnen we niet uitpuittend zijn. Dan zouden we over elk beleidsterrein een uitspraak moeten doen. We beperken ons tot de meest in het oog springende beleidsterreinen. We hanteren daarbij de acht 'te bereiken' doelen conform de opdrachtformulering van 2008.

1. Kaders hoe om te gaan met de verschillende bestaande internationale contacten en eventueel nieuw op te starten internationale contacten;
2. De verbinding maken tussen samenleving, politiek en organisatie;
3. Het verbeteren van de verschillende netwerken (Den Haag, Brussel, Regio, NT, MONT, Eurocities, Euregio) en de samenhang daartussen;
4. Organisatie die klaar is om de (toenemende) invloed van Europese regelgeving en richtlijnen op de juiste wijze te kunnen implementeren;
5. Een goede interne structuur en werkwijze voor het uitvoeren van internationaal beleid;
6. Bijhouden van internationale ontwikkelingen (o.a. klimaat en energie) en deze vertalen naar Hengelose belangen;
7. Richtlijnen voor het besteden van de beschikbare gelden.
8. Kennisuitwisseling en vergroten economische kracht van Hengelo.

Op basis van deze doelen formuleren wij in de volgende paragraaf eerst een aantal criteria voor onze internationale samenwerking. Doelen en criteria worden in een overzichtstabel met elkaar in verbinding gebracht, waarbij ook wordt aangegeven, welke indicatoren gebruikt worden om de effecten van het beleid te toetsen. Deze indicatoren zullen we de komende jaren verder uitwerken.

Internationale Agenda van Twente

De *Internationale Agenda van Twente*, die wij als gemeenten hebben omarmd, stelt zich ten doel:

"In 2020 staat Twente bekend als een internationaal toonaangevende kennisregio in een grensoverschrijdende omgeving en behoort tot de Europese topregio's op het gebied van innovatie en technologie."

Dit doel maakt integraal onderdeel uit van onze internationale bezigheden.

De Internationale Agenda van Twente kent drie strategielijnen:

1. Twente internationaal als kennis-, innovatie- en technologieregio profileren en positioneren
2. Faciliteren (in kennis, netwerken, geld, beleidsbeïnvloeding) van projecten uit de Agenda van Twente
3. De internationale oriëntatie in Twente vergroten

3.2 Criteria

De bijdrage van Hengelo in de Internationale Agenda van Twente vormt de eerste toetssteen voor ons internationale beleid.

criterium 1:

Gemeentelijke internationale activiteiten van Hengelo moeten bijdragen aan de doelstelling van de Internationale Agenda van Twente.

Niet alleen de Twentse agenda is van belang; die dekt namelijk niet alles waar Hengelo mee bezig is. We hebben onze eigen strategische beleidsdoelen, waar 'internationaal' een bijdrage aan levert.

criterium 2:

Gemeentelijke internationale activiteiten van Hengelo moeten een verbinding hebben met het strategisch beleid van onze stad.

Gezien de internationale bedrijvigheid in onze stad ligt het voor de hand om synergie na te streven tussen de vier O's: ondernemingen, onderzoek, onderwijs en overheid.

criterium 3:

Gemeentelijke internationale activiteiten zoeken aansluiting c.q. samenwerking met activiteiten van ondernemingen of het onderwijs.

Deze samenwerking kan ook door middel van een adhesiebetuiging gestalte krijgen.

Wij zijn voor een volwassen vorm van internationale samenwerking. We gaan dan ook uit van een tweezijdig belang: zowel Hengelo als de internationale partner hebben baat bij de samenwerking.

criterium 4:

Internationale activiteiten van Hengelo hebben een tweezijdige werking. Zowel Hengelo als de internationale partner hebben baat bij de samenwerking.

Niet alleen bedrijven zijn internationaal actief, ook belangenorganisaties en -verenigingen ondernemen initiatieven. Voor die betrokkenheid willen wij onze waardering tot uiting brengen en erop inhaken.

criterium 5:

Gemeentelijke internationale activiteiten sluiten aan bij c.q. ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving.

Naast deze vijf algemene criteria onderkennen wij een aantal specifieke criteria. Deze behelzen hoofdzakelijk de voorwaarden voor de toekenning van een gemeentelijke bijdrage.

Uit het gemeentelijk budget kunnen eenmalige bijdragen worden verstrekt. Via dit budget kunnen geen structurele subsidies worden verleend.

criterium 6:

Per project kan eenmalig een gemeentelijke subsidie worden verstrekt.

Het lijkt vanzelfsprekend, maar het schept duidelijkheid als het volgende, conform de algemene subsidieverordening van de gemeente Hengelo expliciet vermeld wordt:

criterium 7:

- 7.1 Een gemeentelijke subsidie wordt ten principale aan rechtspersonen verstrekt. In bijzondere gevallen, zulks ter beoordeling van het college van B&W, kan subsidie worden verleend aan natuurlijke personen of groepen.⁶**
- 7.2 Een gemeentelijke subsidie wordt alleen verstrekt aan projecten zonder winstoogmerk.**

Het gemeentelijk budget is relatief gering van omvang. Initiatieven kunnen worden ondersteund, maar de indieners moeten zelf voor substantiële co-financiering zorgen. Als gemeente kunnen we via onze subsidiologen behulpzaam zijn bij het vinden van andere financieringsbronnen (bijv. bij de EU, ministeries of de VNG).

De gemeente kan eventueel initiatieven uitlokken, door een aanjaagsubsidie in het vooruitzicht te stellen. Op deze wijze kan een *multiplier effect* teweeg worden gebracht. Een relatief geringe gemeentelijke bijdrage kan de weg bereiden om substantiële andere bronnen aan te boren.

Bij vergoeding voor reiskosten geldt als richtlijn een subsidielimiet van 50%.

criterium 8:

- 8.1 Een gemeentelijke subsidie is aanvullend aan andere financieringsbronnen.**
- 8.2 De gemeente kan initiatieven stimuleren door een aanjaagsubsidie te verlenen.**
- 8.3 Voor een bijdrage in de reiskosten geldt als richtlijn een maximum 50% van de in redelijkheid te maken kosten.**

⁶ Artikel 7, lid 1, van de algemene subsidieverordening van de gemeente Hengelo

Algemeen:

Aanvragen worden aan alle criteria getoetst. Wordt aan de criteria in onvoldoende mate voldaan, dan wordt de aanvraag gemotiveerd afgewezen. Mocht de gemeente desondanks willen subsidiëren, dan zal beargumenteerd moeten worden, waarom wel. Zo'n overweging dient expliciet in de jaarverantwoording richting raad te worden opgenomen.

3.3 Doelen

Op basis van de hiervoor ontwikkelde criteria zoomen we in op de doelen van ons internationaal beleid; zie inleiding 3.1. Per doel vermelden we de huidige activiteiten en eventueel nieuw op te starten acties. Deze paragraaf wordt afgesloten met een matrix, waarin alles wordt samengevat.

1. Kaders voor internationale contacten

Met deze notitie beogen we de kaders aan te geven. Bovenstaand hebben we een aantal criteria geformuleerd, aan de hand waarvan internationale contacten en subsidiëring kunnen worden getoetst. De komende jaren willen we ervaring opdoen met deze benadering en 'werkende weg' tot eventuele bijstelling komen.

2. Verbinding samenleving, politiek en organisatie

Onze visie gaat ervan uit, dat *internationaal* geen afzonderlijk beleidsterrein is. Het is een facet van al ons handelen, bestuurlijk en ambtelijk. Dat besef is nog niet overal in onze organisatie doorgedrongen en ook de verbinding met de samenleving is nog geen vanzelfsprekendheid. Daar willen we verbetering in brengen. Via de gemeentelijke website en andere moderne media zullen we onze internationale oriëntatie beter over het voetlicht brengen. De gemeenteraad wordt uitgenodigd om aan relevante activiteiten deel te nemen. En via een aansprekende jaarlijkse terugblik bouwen we voor de raad en belangstellenden een reflectiemoment in. Doel daarvan is aan te geven, wat de internationale activiteiten bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelen.

In het jaarprogramma zullen we specifieke activiteiten opnemen om de verbinding samenleving, politiek en organisatie vorm te geven. We willen daarbij inspelen op de actualiteit en samenwerking nastreven met initiatieven uit de samenleving en van instanties als WTC en Huis voor Europa.

Via *beleidsateliers* voor raads-, collegeleden en ambtelijk medewerkers, vragen we aandacht voor de internationale aspecten van het dagelijks werk. Zo zullen we duidelijk maken, hoe de besluitvorming binnen de EU plaatsvindt en hoe deze kan worden beïnvloed. Daar past bij, dat we meer contacten willen onderhouden met relevante Europarlementariërs.

3. Optimaliseren netwerken

Als gemeente nemen wij deel aan diverse netwerken. Wij zijn van mening, dat dat een logisch uitvloeisel is van onze missie en visie. Een belangrijk aantal van deze netwerken maakt deel uit van de Internationale Agenda van Twente. Daardoor is er sprake van regionale afstemming, maar lijkt onze raad inhoudelijk op afstand te staan. Via de eerder genoemde instrumenten zullen wij de betrokkenheid van de raad bevorderen.

Sinds het voorjaar van 2009 is er in Den Haag een lobbyist voor Twente werkzaam. Hij richt zich voornamelijk op de Agenda van Twente. Hij rapporteert aan de Bestuurscommissie Netwerkstad/DB Regio Twente en wordt ambtelijk ondersteund door een werkgroep van medewerkers/lobbyisten uit de Twentse gemeenten. Via de organisatie en gremia van de Regio Twente vindt er inhoudelijk afstemming plaats met de internationale agenda en de lobbyist voor Twente in Brussel.

Onderstaande tabel geeft aan, hoe Hengelo participeert in de resp. netwerken en wat het belang ervan voor de stad is.

Tabel: Hengelo en Netwerken

<i>netwerk</i>	<i>deelname vanuit Hengelo</i>	<i>belang voor Hengelo</i>
Netwerkstad en Regio	via de resp. bestuurlijke afstemmingsberaden en daarmee gelieerde ambtelijke gremia	Realisatie strategisch beleid van Hengelo
Den Haag	via werkgroep Twente-	- Lobby voor Hengelose deel in Agenda van

	lobby	Twente, m.n. CST/Hart van Zuid. - Lobby voor optimalisering A1 en Berlijn-lijn
Brussel en Eurocities	via BC Netwerkstad en DB Regio via ambtelijke werkgroep Internationale Agenda van Twente via de Eurocities-werkgroepen: - Mobility - Social Inclusion	- Lobby voor optimalisering A1 en Berlijn-lijn. - Uitwisseling <i>best practices</i> om schooluitval tegen te gaan (Hengelo is voorbeeldgemeente). Internationale profilering van Hengelo (binnen Netwerkstad). - Zoeken internationale partners t.b.v. realisatie Hengelose strategische doelen en projecten - Subsidieverwerving
MONT (Münster-Osnabrück-Netwerkstad Twente)	via halfjaarlijks <i>Spitzengespräch</i> , het overleg van de resp. burgemeesters, en ambtelijk via het coördinatorenoverleg	Inbrengen van strategische agenda van Hengelo in MONT. Dit grensoverschrijdende netwerk biedt de mogelijkheid tot Europese profilering van Twente, samen met onderwijs/onderzoekinstellingen en het bedrijfsleven. Het project <i>MONT Mapping</i> is het tastbare resultaat daarvan
Euregio	via DB en AB en ambtelijk via enkele <i>Arbeitskreisen</i>	Inbrengen van strategische agenda van Hengelo; inbreng vanuit Hengelo is t.o.v. Duitse inbreng vrij gering. Gezien onze actieve betrokkenheid in andere netwerken is dat o.i. verdedigbaar.

Het belang dat wij voor Hengelo hebben aangegeven, onderstreept de noodzaak tot afstemming tussen de resp. netwerken. Die afstemming zullen wij optimaliseren door naast de enkele *generalisten*, ook vakinhoudelijke deskundigen te stimuleren tot deelname. Ook de eerder genoemde *beleidsateliers* kunnen daarin een rol vervullen.

Naast de continue zoektocht naar mogelijke Europese strategische partners, zien wij geen noodzaak onze netwerken verder uit te breiden. We willen ons concentreren op de optimalisatie van de huidige en de inbedding in onze eigen organisatie, zowel bestuurlijk als ambtelijk.

4. Hengelo Europaproof

De invloed van Europa op ons dagelijks handelen is groot. Als gemeente zijn wij gebonden aan allerlei regels en richtlijnen, zoals bij inkoop, aanbestedingen en al dan niet geoorloofde staatssteun. De nationale overheden zijn verplicht toe te zien op de naleving van de EU-regels. Een aantal jaren geleden heeft de VNG met het kabinet afspraken gemaakt om de gemeenten *Europaproof* te maken. Onze nationale – en dus ook de lokale - economie heeft namelijk baat bij een open Europese markt. Om die te bereiken heeft de EU vier basisvrijheden geformuleerd:

- vrij verkeer van personen
- vrij verkeer van diensten en vrijheid van vestiging
- vrij verkeer van goederen
- vrij verkeer van kapitaal

Deze vrijheden raken ook de gemeenten en hun inwoners. Enkele jaren geleden heeft Hengelo in zijn organisatie een eerste aanzet gegeven om *Europaproof* te worden. Voor een deel is dat bereikt; o.a. ons aanbestedingsbeleid is afgestemd op de Europese richtlijnen, evenals ons inkoopbeleid. Dit jaar is de draad weer opgepakt en wordt aandacht besteed aan "rechtmatige staatssteun" en aan de Europese dienstenrichtlijn. Ook inzicht in de Europese besluitvorming (zie hierboven bij punt 2) maakt onderdeel uit van het streven onze organisatie *Europaproof* te maken.

5. Interne (ambtelijke) organisatie verbeteren t.a.v. "internationaal"

Op verschillende plekken in deze notitie hebben we aangegeven, op welke wijze "internationaal" ingebed zal worden in onze eigen organisatie. Ten principale gaat het om het besef, dat wij in een internationale omgeving leven, die op veel terreinen intervenueert in ons dagelijks handelen. Dat betekent, dat "internationaal" er niet bij komt, maar onderdeel is van onze beleidsontwikkeling en -uitvoering. Om die notie te bevorderen hebben we een aantal instrumenten genoemd:

- benutten bestuurlijke gremia
- beleidsateliers
- betrekken van inhoudelijk deskundigen in de internationale oriëntatie
- programma om Hengelo *Europaproof* te maken

Aanvullend kunnen er studiereizen naar Den Haag en naar Brussel worden georganiseerd. In het kader van de Internationale Agenda van Twente wordt er jaarlijks een *Masterclass Europa* aangeboden. Hengelo heeft mede aan de basis gestaan van de ontwikkeling daarvan. De

Masterclass wordt samen met de Universiteit Twente gegeven. Ook dit jaar neemt een aantal medewerkers aan de Masterclass deel.

6. Internationale ontwikkelingen monitoren

Vanuit het besef, dat de internationale dimensie veel invloed heeft op ons dagelijks handelen, is het vanzelfsprekend de internationale ontwikkelingen te monitoren op hun effect voor Hengelo. Internet is daarvoor een uitgelezen kennisbron, weliswaar met het risico van een stortvloed aan informatie. Ook hier geldt, dat meesterschap blijkt uit de mate van beperking. Het heeft geen zin de omvangrijke toevloed van internationale nieuwsbrieven lukraak de organisatie in te sturen.

We willen een aantal instrumenten gaan inzetten om de informatiestroom te kanaliseren:

- *trend watching en filter*, voornamelijk door de coördinator Internationaal⁷. In samenspraak met relevante afdelingen als DIV (Documentaire Informatievoorziening) en BGI (Beleids- en Geo Informatie) zal bekeken worden, of deze daarin een rol kunnen vervullen.
- bevorderen, dat vakinhoudelijke medewerkers zich abonneren op (digitale) *internationale nieuwsbrieven* op hun vakgebied
- signalering van belangrijke ontwikkelingen via het gemeentelijk *intranet*
- een halfjaarlijkse digitale *Nieuwsbrief Hengelo Internationaal*, die ook voor bestuurders en externen relevante informatie bevat.

7. Richtlijnen voor subsidiëring

De gemeente kent een algemene subsidieverordening, die ook van toepassing is op het budget voor internationale samenwerking. De criteria voor toekenning zijn in paragraaf 3.1 verwoord. Naast inhoudelijke onderbouwing gaat het daarbij om financiële criteria. De achtergrond is, dat de gemeente vooraf wil kunnen nagaan, of de gevraagde subsidie bijdraagt aan activiteiten die passen in het gemeentelijk beleid. En bovendien, of de subsidievrager competent is om de activiteiten succesvol uit te voeren.

8. Kennisuitwisseling en vergroten economische kracht

Als eerder aangegeven is 'internationaal' een facet van elke beleidsterrein. Dat geldt zeker voor ons economisch beleid. Om die reden zoekt Hengelo ook nadrukkelijk aansluiting bij de Agenda van Twente en de Internationale Agenda van Twente. Ook bij het zoeken naar strategische partners in Europa staat het economische motief centraal; zie de paragraaf over onze stedenrelaties. (Dat betekent niet, dat andere motieven geen aandacht krijgen; deze komen voor een belangrijk deel tot hun recht via de *Millennium-doelstellingen*.)

Kennisuitwisseling is voor ons geen doel op zich. Ook deze activiteit moet ondersteunend zijn aan onze eigen agenda. Kennisuitwisseling kan de blik verruimen en uiteindelijk tot kwalitatief hoogwaardige beleidsadvies en -uitvoering leiden.

Hengelo zet zich met CST/Hart van Zuid sterk in voor de verbetering van het *internationale vestigingsklimaat* van onze regio. Het WTC Businessdistrict is daar de fysieke component van. De wereldorganisatie WTCA wil ook een bijdrage leveren aan een leefbare wereld. Niet voor niets is hun slogan *Peace and stability through trade*.

De ontwikkeling van het WTC Twente staat hoog op de agenda. De focus is gericht op het uitbreiden van het deelnemersbestand én de zichtbaarheid van de WTC-organisatie voor potentiële klanten. In een verder verschieft ligt de uitbreiding van de activiteiten voor het Euregio-gebied, met mogelijk een nevenlocatie bij het vliegveld FMO.

De gemeente Hengelo is houder van de WTC-licentie⁸; de WTC-organisatie is op afstand geplaatst, vanuit de overweging dat een WTC een commerciële activiteit is die door het bedrijfsleven gedragen dient te worden. Met de verwerving van de licentie en een financiële ondersteuning voor de beginjaren heeft Hengelo als aanjager gefungeerd voor dit concept. Het WTC Twente moet uiteindelijk financieel en organisatorisch op eigen benen kunnen staan, onafhankelijk van de gemeente.

Grensoverschrijdend werkt Hengelo in MONT-verband aan de versterking van de economie. Via het project *MONT Mapping* zijn de sterke troeven van de MONT-regio in kaart gebracht. Op basis

⁷ Deze functie wordt vervuld door de stafadviseur Public Affairs van onze gemeente, die is ondergebracht bij de cluster Strategie van de sector Beleid & Projecten.

⁸ En betaalt de jaarlijkse rechten daarvoor.

daarvan worden de komende tijd concrete projecten ontwikkeld om daar nadere invulling aan te geven.

Via het ROZ Twente beoogt Hengelo ondernemers, met name het MKB, te ondersteunen in deze economische zware tijden. Ook internationaal opererende bedrijven komen daarvoor in aanmerking.

Via divers beleid probeert Hengelo de economische kracht van de stad te vergroten. Het aspect 'internationaal' is daarbij nadrukkelijk in beeld. Naar onze mening is er geen aanvullend nieuw beleid nodig vanuit de portefeuille 'internationaal'.

Tabel: Uitwerking doelen internationale oriëntatie

<i>Doel</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Indicatoren</i>	<i>Opmerkingen</i>
1. Kaders voor internationale contacten	<ul style="list-style-type: none"> - vaststelling notitie Internationale oriëntatie (met criteria) - deelname gemeente in Internationale Agenda van Twente 	<ul style="list-style-type: none"> - raadsbespreking oktober 2009 - verantwoording via berap's en jaaroverzichten - bespreking Internationale Agenda Twente in raadscommissie 	- notitie is bijgesteld n.a.v. eerdere kritische bespreking ervan door de gemeenteraad
2. Verbinding samenleving, politiek en organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - website c.a. benutten - beleidsateliers - internationaal bespreken in relevante overleggen - jaarterugblik als reflectiemoment - jaarprogramma 	<ul style="list-style-type: none"> - mate van deelname vanuit samenleving en bedrijfsleven 	
3. Optimaliseren netwerken	<ul style="list-style-type: none"> - inbedding in eigen organisatie bevorderen - afstemming optimaliseren via o.a. beleidsateliers 	<ul style="list-style-type: none"> - toename van het aantal internationaal actieve medewerkers 	Geen aanleiding tot uitbreiding van de huidige internationale netwerken
4. Hengelo Europaproof	specifiek programma om Hengelo Europaproof te maken: <ul style="list-style-type: none"> - staatssteun - dienstenrichtlijn 	In 2010 is Hengelo Europaproof, wat blijkt uit een check door een onafhankelijke externe instantie	
5. Interne organisatie verbeteren	<ul style="list-style-type: none"> - benutten bestuurlijke gremia - beleidsateliers - betrekken van inhoudelijk deskundigen in de internationale oriëntatie - programma om Hengelo Europaproof te maken - studiereizen 	<ul style="list-style-type: none"> - in elke beleidsnotitie en uitvoeringsbesluit wordt vermeld, wat de internationale aspecten/invloeden zijn 	
6. Internationale ontwikkelingen monitoren	<ul style="list-style-type: none"> - filter voor internationale informatie - trend watching - abonnementen op vakinhoudelijke nieuwsbrieven - gebruik van intranet - halfjaarlijkse nieuwsbrief <i>Hengelo Internationaal</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - aantal abonnementen - oplage en bereik nieuwsbrief <i>Hengelo Internationaal</i> 	
7. Richtlijnen voor subsidiëring	<ul style="list-style-type: none"> - opstellen criteria 	<ul style="list-style-type: none"> - zie paragraaf 3.2 van deze notitie 	Algemene subsidieverordening is van toepassing op het budget internationaal
8. Vergroten economische kracht	<ul style="list-style-type: none"> - beheer WTC-licentie - uitwerken MONT Mapping 	<ul style="list-style-type: none"> - toename deelname en gebruik van WTC - totstandkoming concrete MONT-projecten 	'Internationaal' is facet van economisch en ander (flankerend) beleid

4. Bestaande en nieuwe contacten

Op basis van al het voorgaande laten we in deze paragraaf al onze huidige stedenrelaties de revue passeren, vergezeld van een advies hoe daar verder mee om te gaan. Uitgangspunt is de voortzetting van het huidige beleid:

- geen formele stedenbanden
- samenwerking op basis van een projectmatige invulling

Een uitzondering vormt de relatie met Emsdetten, waarmee wel een officiële stedenband bestaat. Er is geen reden deze vriendschapsrelatie te wijzigen, mede gelet op de verankering die deze samenwerking inmiddels heeft gekregen in de samenleving.

Wij zijn van mening, dat de effectiviteit van onze – beperkte – middelen en capaciteit het meest gediend worden door een projectmatige samenwerking. Een samenwerking van halen en brengen, tot wederzijds profijt. Dat hoeft niet altijd financieel van aard te zijn. Ook uitwisseling van kennis en ervaring leidt tot een verrijking die zich uiteindelijk manifesteert in de kwaliteit van het dagelijks handelen.

Formele stedenbanden, juist als de onderlinge afstand groot is, hebben de neiging in bestuurlijke contacten te blijven steken. Via projecten is het beter mogelijk de inwoners van verschillende steden met elkaar in contact te brengen. Daarin passen ook bestuurlijke contacten, maar alleen ter ondersteuning van de relatie, niet als doel.

Emsdetten (Duitsland)

Met Emsdetten heeft Hengelo een langjarige vriendschapsrelatie, vervat in een officiële stedenband. Via Emsdetten is er ook een mogelijkheid tot contacten met het Poolse Chojnice. Vanuit sport, onderwijs en cultuur zijn er over en weer regelmatige contacten.

De relatie met Emsdetten willen wij voortzetten op de huidige voet.

Anno 2009 is er een budget van € 9.744 beschikbaar voor de contacten met Emsdetten. Het wordt voornamelijk besteed voor een tegemoetkoming in de reiskosten over en weer. Dit budget wordt toegevoegd aan het algemene budget voor Internationaal en gefixeerd op € 10.000 (zie paragraaf 5).

Ogre (Letland)

De relatie met Ogre willen we op projectbasis continueren. Ook de contacten met Ogre zijn inmiddels verankerd in de samenleving. De stichting Ogre-Hengelo functioneert zelfstandig en heeft inmiddels contacten met de Heidemij om naast de culturele uitwisselingen kleinschalige sociale noden te lenigen.

Sinds de gemeentelijke herindeling van dit voorjaar heeft Ogre 60.000 inwoners. Gezien deze toename en de slechte economische situatie van Letland⁹ achten we het billijk het jaarlijks te reserveren aandeel uit het budget Internationaal te stellen op maximaal 5000 euro.¹⁰

Op basis van een jaarprogramma en een jaarverantwoording kunnen wij het beoogde jaarlijkse budget van € 5.000 beschikbaar stellen aan de stichting Ogre-Hengelo.

De gemeentelijke inbreng vindt plaats op projectbasis. Als onderdeel van ons milieubeleid wordt onderzocht, of een samenwerking op het gebied van energie en afvalscheiding mogelijk is. Voor de planvorming kan externe subsidie worden verkregen (uitsluitend daarover: najaar 2009). Mocht dit project doorgang vinden, dan is nog een aanvullend bedrag voor de gemeentelijk inbreng nodig. We willen voor 2010 daarvoor € 2.000 reserveren.

Conform onze uitgangspunten beperkt zich de gemeentelijke inbreng tot projecten.

Plzen (Tsjechië)

De contacten met Plzen staan anno 2009 op een laag pitje. Van 2004-2006 hebben Hengelo en Plzen met succes verschillende projecten uitgevoerd. Er is hierbij geen sprake van een formeel partnerschap. De steden lijken erg op elkaar qua herstructureringsvraagstukken en industriële achtergrond. Plzen heeft het voorbeeld van Hengelo gevolgd en een WTC-licentie aangevraagd. Het ROC van Twente overweegt contacten met Plzen over de mogelijkheden voor uitwisseling van stageplekken.

We stellen voor de contacten met Plzen te behouden en op ambtelijk niveau de relatie intact te laten. Indien zich projecten en mogelijkheden tot kennisuitwisseling voordoen, moeten deze opgepakt kunnen worden. Al was het maar om te onderzoeken, of gezamenlijke subsidie verworven kan worden.

⁹ De Letse economie is in 2009 met meer dan een kwart gekrompen.

¹⁰ In de begroting 2009 van de vm. Bestuursstaf is voor Ogre een bedrag van € 6.069 opgenomen.

We willen hiervoor een jaarbudget van € 3.000 reserveren.

Turkije

Turkije is met de Europese Unie in onderhandeling over een eventuele toetreding. Op basis daarvan stimuleert de EU uitwisselingen met dit land, ook met financiële middelen. Hengelo heeft een aantal bevolkingsgroepen met een Turkse achtergrond.

De groep met banden met de stad Yozgat e.o. heeft de gemeente gevraagd mee te werken aan een samenwerkingsverband. In het voorjaar 2009 heeft een bestuurlijke delegatie een oriënterend bezoek aan Yozgat gebracht. Uit dat bezoek is naar voren gekomen dat er mogelijkheden zijn voor uitwisselingsprojecten op het terrein van onderwijs, jeugd en zorg (bijv. ambtelijke uitwisseling, wederzijds leerproject m.b.t. jeugd, zorg, startende ondernemers). De stichting Hengelo-Yozgat heeft al een concreet projectvoorstel voor een jongerenuitwisseling ingediend, dat ook voor externe subsidies in aanmerking zou kunnen komen.

In onze visie is een officiële stedenband met Yozgat niet aan de orde. Zo'n vorm past niet in onze uitgangspunten en criteria. Wel willen we samenwerking op projectbasis ondersteunen en faciliteren. Dat geldt niet alleen voor Yozgat, ook eventuele initiatieven voor andere delen van Turkije, met banden van enige omvang met Hengelo, willen wij positief in overweging nemen.

Voor het totaal van mogelijke contacten met Turkije willen wij een jaarbudget van € 10.000 reserveren binnen het totaal van jaarbudget Internationaal.

MONT: Münster-Osnabrück-Netwerkstad Twente

De samenwerking in MONT-verband is van een andere aard dan bovenstaande stedenrelaties. Er is sprake van een aaneengesloten grensoverschrijdend MONT-gebied, dat de potentie heeft uit te groeien tot een metropole regio. Een regio die kan concurreren met andere Europese regio's! Op basis van de inventarisatie *MONT Mapping* worden de komende jaren concrete projecten uitgewerkt op economisch, infrastructureel en cultureel gebied.

Wij stellen voor ten behoeve van deze uitwerking een jaarlijks budget van € 5.000 te reserveren. De financiering van individuele projecten staat vooralsnog los van ons budget Internationaal.

Eurocities

Wij achten het lidmaatschap van Eurocities van belang voor de realisatie van onze strategische agenda, conform de Internationale Agenda van Twente.

Netwerkstad Twente is Associated Partner van Eurocities. De lidmaatschapskosten hiervan worden door Netwerkstad betaald. De kosten voor het bijwonen van de fora komen ten laste van de steden zelf. Hengelo blijft personele inzet leveren voor de deelname aan de verschillende fora. De bijbehorende reis- en verblijfkosten¹¹ voor Eurocities kunnen ten laste worden gebracht van het budget internationaal. Ook het Hengelose aandeel in de kosten voor in Twente te organiseren Eurocities-activiteiten kan ten laste van dit internationale budget worden gebracht.

Wij stellen voor een jaarbudget van € 10.000 voor Eurocities-activiteiten te reserveren.

Overig

Huis voor Europa Twente

Er ligt een voorstel bij de Regio Twente om vanaf 2010 het Huis voor Europa voor drie jaar uit het budget voor de Agenda van Twente te ondersteunen met een bijdrage van 50 mille (beoogde besluitvorming in oktober 2009). Vanuit Hengelo is er geen blijvende subsidiëring voorzien. In de toekomst kan er voor bijzondere activiteiten een bijdrage worden gevraagd. Dit zal per aanvraag bekeken worden.

WTC Twente

Het WTC moet per 2012 zelfstandig kunnen opereren. De gemeente betaalt de kosten van de WTC-licentie en levert als *founding father* een jaarlijkse bijdrage van € 50.000. Dit is reeds gedekt in de begroting. Er is verder geen apart budget vanuit Internationaal.

¹¹ Naar andere steden dan Brussel. Brussel beschouwen we als 'dienstreizen binnenlands', die ten laste komen van de reguliere sectorbegrotingen.

Implementatie en communicatie

Om de in de notitie genoemde ambities en uitwerkingen daarvan goed in de organisatie te kunnen implementeren en de communicatie hierover goed vorm te kunnen geven is in het eerste jaar extra inspanning vereist. Hierbij denken we aan het organiseren van themabijeenkomsten, het vormgeven van de website en het maken van brochures.

Budget: implementatie € 5.000, communicatie € 5.000

Andere strategische partners

Meer dan voorheen willen we op zoek naar strategische partners. Partners die eraan kunnen bijdragen, dat de strategische doelen van Hengelo worden waargemaakt. Aan de hand van de Hengelose programma's en projecten zoeken we – internationale – partners, met wie we kennis en expertise kunnen delen. Ook het verwerven van subsidies zal daarin een gezamenlijk streven zijn. Dit alles in het besef, dat de uitvoering van ons beleid efficiënt en effectief dient te gebeuren.

5. Financiën en verantwoording

Op basis van de voorgaande paragrafen komen we tot het volgende financiële totaalbeeld. De onderverdeling is een raming. Op basis van jaarprogramma's willen we de mogelijkheid openhouden binnen het totaalbudget tot een andere verdeling te komen. Via de jaarlijkse terugblik aan de raad legt het college verantwoording af voor de ondernomen activiteiten en het bereiken van de beoogde doelen.

Geraamde bestedingen

OVERZICHT BUDGETTEN INTERNATIONALE CONTACTEN bestedingen 2009 en verder				
	Omschrijving	Bedrag 2009	Bedrag 2010	Toelichting/opmerking
	Voorstel verdeling vanuit budget internationaal			
	Emsdetten	(9.744)	10.000	2009 via subs.prog Sport en Bewegen 9.744 2010 e.v. budget Internationaal
	Plzn	3.000	3.000	Tbv onderhouden contacten
	Ogre	5.000	5.000	Tbv onderhouden contacten en uitwisselingen
	Turkije (w.o. Yozgat)	10.000	10.000	Tbv opstarten en uitvoeren projectmatige samenwerking
	Huis voor Europa	0	0	
	Eurocities	10.000	10.000	Tbv lobby netwerken Eurocities
	Co-financiering projecten	10.000	10.000	Bv DC-NOISE, Interreg etc.; in 2010 hiervan 2000 gereserveerd voor project met Ogre
	MONT	5.000	5.000	
	Implementatie Notitie Internationale Oriëntatie	5.000	-	
	Communicatie	5.000	5.000	Vormgeven website, brochures etc.
	Inspelen op actuele ontwikkelingen, aanjagen projecten	3.069	8.000	
	Totaal	56.069	66.000	

Dekkingsmiddelen

In de meerjarenbegroting zijn de volgende posten opgenomen:

- voor internationaal € 50.000
 - voor Ogre € 6.069 (budget vm. Bestuursstaf)
 - voor Emsdetten € 9.744 (via subsidieprogramma Sport & Bewegen)
- € 65.813

Wij stellen voor deze posten m.i.v. 2010 samen te voegen tot één post Internationaal ad € 66.000 en deze post vooralsnog niet jaarlijks te indexeren.

Het budgethouderschap ligt bij de sector Beleid & Projecten.

6. Uitvoeringsorganisatie

Internationale oriëntatie is iets van de hele gemeentelijke organisatie. Veel beleidsterreinen hebben ermee te maken of krijgen ermee te maken. De internationale oriëntatie moet daardoor gezien worden als een vast onderdeel van het dagelijks werk van de sectoren

Platform Mondiaal

Het platform Mondiaal houdt zich voornamelijk bezig met onderwerpen en projecten op het gebied van ontwikkelingsamenwerking. Daardoor is er een directe link naar de *Millenniumdoelstellingen*, die via een afzonderlijk uitvoeringstraject aan de raad worden voorgelegd. Het platform heeft dan ook geen bemoeienis met de materie die in deze notitie aan de orde is.

Centrale coördinatie

Omdat de internationale contacten zich afspelen op veel verschillende afdelingen wordt er een centraal coördinatiepunt ingesteld (binnen bestaande capaciteit, in de sector Beleid & Projecten, cluster Strategie, functie Public Affairs). Op die manier kunnen – zowel intern als extern – kennis en ervaring uitgewisseld worden en kan ondersteuning worden geboden. Daardoor ontstaat meer synergie in de gemeentelijke internationale oriëntatie. Zeker waar het gaat om specifieke kennisgebieden als het onderzoeken van (Europese) subsidiemogelijkheden.

Ambtelijke organisatie

De gemeentesecretaris/algemeen directeur is ambtelijk opdrachtgever en portefeuillehouder voor de internationale activiteiten.

De medewerker Public Affairs coördineert de activiteiten en beheert het budget Internationaal. Deze adviseur Public Affairs/lobbyist overziet de verschillende aspecten van internationaal beleid, zoals de verschillende rollen die de gemeente heeft. Er is geen algemene regel geformuleerd bij welk project, activiteit of samenwerkingsverband welke rol hoort. Dat moet van geval tot geval beoordeeld worden. Daarnaast heeft de coördinator inzicht in de internationale activiteiten van de gemeente. De coördinator kan als een soort makelaar verbinding leggen tussen enerzijds vragen en actuele onderwerpen rond internationale oriëntatie en anderzijds de beschikbare kennis en ervaring in Hengelo.

Naast de adviseur Public Affairs heeft nog een aantal mensen een rol. Samen vormen zij een te vormen strategisch kernteam.

Bestuurlijke organisatie

De burgemeester is portefeuillehouder internationaal. De overige portefeuillehouders zijn betrokken vanuit de inhoud. De commissie bestuur is het voorportaal richting de raad. Jaarlijks wordt een terugblik van activiteiten aan de raad aangeboden, met daarbij ook een uitvoeringsagenda die een vooruitblik biedt naar het komende jaar.

Bij officiële ontvangsten/representatie worden raadsleden betrokken. Dat gebeurt bij voorbeeld al bij Emsdetten. Dit zal ook voor andere contacten worden ingevuld.

Informatie- en kennisuitwisseling

Om de internationale oriëntatie een stevige basis en draagvlak te geven, brengen we een à twee maal per jaar de verschillende relevante (en eventueel ook externe) partijen bij elkaar om te discussiëren over ontwikkelingen op internationaal gebied. Thematische internationale beleidsateliers!

Daarnaast is er periodiek intern informeel overleg om kennis en ervaringen uit te wisselen over een actuele (internationaal) thema's. Resultaten van een buitenlandse dienstreis worden na afloop met collega's gedeeld. Zo wordt kennisdeling bevorderd en komt nut en noodzaak van de contacten beter uit de verf.

Actiever communiceren

Aanvullend op de Brusselberichten vanuit de Regio, wordt enkele keren per jaar gecommuniceerd over de resultaten van de buitenlandse dienstreizen. Bijvoorbeeld via intranetberichten. We onderzoeken de mogelijkheden of een deel van de gemeentelijke website gevuld kan worden met het onderwerp 'Internationale oriëntatie'.

BIJLAGE

Uitvoeringsagenda

Uitvoeringsagenda internationale activiteiten 2009 e.v.

Activiteit	Draagt bij aan	Trekker	wanneer
Implementatie notitie Internationale oriëntatie	kaderstelling	Adviseur Public Affairs, samen met strategisch kernteam	Na besluitvorming door raad
Afstemmingsoverleg Eurocities	Gecoördineerde inbreng Hengelose/ Twentse belangen	Hengelo neemt namens NT deel aan 2 fora.	Ca. 3x aantal keer per jaar
Taskforce internationaal	Afstemming uitvoering internationale agenda van Twente. Profilering van Hengelo en Twente als regio	Adviseur Public Affairs	10x per jaar
MONT-overleg	Positioneren van MONT regio als grensoverschrijdende metropole regio	Adviseur Public Affairs	6 keer per jaar
Mede-organiseren MONT-conferentie	Bestuurlijke profilering MONT	Adviseur Public Affairs	Planning is april 2010
Vergroten betrokkenheid Hengelo in Euregio	Vergroten internationale oriëntatie en meer verbinding met reguliere taken.	Burgemeester, betrokken raadsleden en strategisch kernteam.	Hele jaar door
Bezoek delegaties colleges B&W 14 regiogemeenten aan Brussel	Profilering innovatieve regio	Burgemeester en wethouder	5-6 maart 2009
Conferentie met de 4 O's. Samenwerking met strategische partners.	Afstemming projecten Internationale agenda Profilering Hengelo	B&W	2 oktober 2009
Deelname Masterclass Europa	Internationale oriëntatie medewerkers/ specifieke lobbydoelen	Ambtelijk	10-11 september
Local Event 2009 ihkv Open Days	Profilering	Huis voor Europa	Oktober 2009
Bezoek raadsleden Netwerkstad aan Brussel	Internationale oriëntatie binnen Twente	Raadsleden	In de loop van 2010
Jaarvergadering Eurocities in Stockholm	Profilering en kennisuitwisseling	Burgemeester (namens NT)	Ook Enschede neemt deel; 25-28 november 2009

Activiteit	Draagt bij aan	Door wie	wanneer
Interreg IVA Een aanvraag is in voorbereiding getiteld "Startende ondernemers aan weerszijden van de grens".	Doelstelling: het opsporen en wegnemen van dagelijkse belemmeringen bij het starten en financieren van kleine ondernemingen (mkb) aan weerszijden van de grens in het Euregiogebied.	Beoogde deelnemers: ROZ Twente, Stadt Gronau, Euregio.	2009
Reguliere bijeenkomst WTC	Profilering Hengelo/gunstig vestigingsklimaat bedrijven	EZ/WTC-organisatie	Juni, augustus November 2009
Interreg-project Wonen in Beweging; Duits-Nederlands project	producten en diensten voor de "grijze golf" ontwikkelen en wegzetten als economische activiteit; Hengelo doet een deelproject (behoeftebepaling en beleid);	Senior-beleidsmedewerker Ruimte en Wonen maakt deel uit van de overkoepelende projectorganisatie	Juni en oktober 2009
Euregio Arbeitskreis Nachhaltiger Raumentwicklung/Duurzame ruimtelijke Ontwikkeling;	Euregionale werkgroep die kennisprojecten organiseert op het gebied van o.a. demografie, stadsontwikkeling beleidsinstrumenten; subwerkgroep demografie;	Senior-beleidsmedewerker Ruimte en Wonen is hiervan lid.	April, september, december.
Regio Twente; Project DC NOISE	over de demografische veranderingen in regio's in Noordwest-Europa; deelname aan kennisuitwisseling (NL,D,GBR, B)	Voor zover in Twente zal senior-beleidsmedewerker Ruimte en Wonen hieraan deelnemen. Bgm. Hengelo is bestuurlijke portefeuillehouder voor Twente	Mei (looptijd is 4 jaar)
Deelname mobility forum Eurocities	Lobby tbv A1, Berlijnlijn, via o.a.: 1. Actieprogramma stedelijke mobiliteit 2. Groenboek Territoriale cohesie 3. Groenboek TEN-T	Wethouder Verkeer Adviseur Public Affairs	- 2-4 maart Mobility forum in Brussel - 19-21 oktober Mobility forum, Toulouse Frankrijk
Deelname Economy forum Eurocities		Enschede verzorgt inbreng NT.	

Samenwerking Ogre Onderzoeken subsiemogelijkheden Interreg IVC en uitwerking projectplan voor samenwerking met Ogre op het gebied van energie (warmtenet) en afvalscheiding.	Uitwisseling en ontwikkeling van kennis	Medewerker duurzaamheid (PZ) Senior- projectleider (BP)	Najaar 2009 e.v.
Deelname aan ERRIN netwerk	Kennisdeling en profilering op gebied innovatie. 68 innovatieve topregio's in Europa, w.o. Twente.	Regio Twente doet de verkenning en zoekt ambtenaren die hier invulling aan kunnen geven	m.i.v. medio 2009
Verkenning ruimtelijk- economische herstructurering in UK, Birmingham	Internationale kennisdeling	Bezoek vanuit projectbureau Hart van Zuid naar Birmingham	25-27 februari 2009
Plzn	Kennisuitwisseling,	Adviseur Public Affairs	ntb
Eurocities: Social Affairs Forum, Deelname bijeenkomst over armoedebeleid en lancering jaar tegen armoede en uitsluiting 2009.	Hengelo heeft binnen Eurocities de totstandkoming van het Nationaal Actie Plan Armoedebestrijding voor Nederland geëvalueerd.	Wethouder Sociale Zaken Medewerkers ROZ	2-3 maart 2009
Interreg IVB. Een aanvraag is in voorbereiding getiteld "Innovation in Social Economy".	Doelstelling: het uitwisselen, ontwikkelen en financieren van nieuwe methodieken voor sociale economie, gekoppeld aan een op te richten bedrijvencentrum voor startende (wijk)bedrijven en sociale economie.	Beoogde deelnemers (regio's, steden): Kortrijk (B) Drammen (N), Wolfsburg (D), Aberdeen (UK) en Gothenburg (S)	Beoogde indieningsdatum: 30-03-09; Beoogde startdatum: najaar 2009; looptijd: 4 jaar
EFRO Een aanvraag is in voorbereiding ter financiering (deels) van een bedrijvencentrum voor startende (wijk)bedrijven en sociale economie in Berflo Es (voorkeurslocatie)	Doelstelling: het bieden van huisvesting en ondersteuning van nieuwe startende bedrijven en nieuwe vormen van sociale ondernemingen en dienstverlening.	Partners: Gemeente Hengelo en woningcorporatie s (Europese gelden via Provincie aanvragen)	Beoogde indieningsdatum: voorjaar 2009; beoogde startdatum: najaar 2009
Deelname Eurocities Social Affairs forum, werkgroep Inclusion through Education	Internationale profilering en positionering	Wethouder onderwijs/jeugd Beleidsmedewe- ker Onderwijs (BP)	26-27 maart 2009 2-daagse internationale conferentie in Netwerkstad (ROC)
Subsidieaanvraag voor project onderwijs-diversiteitsbeleid	Vergroten sociale cohesie, omgaan met diversiteit	Beleidsmedewe- ker Onderwijs (BP)	Ntb
Subsidieaanvraag Scholen voor Europa in de Euregio	Vergroten kansen jongeren in de	Beleidsmedewe- ker Onderwijs	Ntb

	Euregio,	(BP)	
Opstarten samenwerking Yozgat	Kennisuitwisseling: o.a. tbv sociale cohesie en diversiteit. Mogelijke stageplekken- uitwisseling		Ntb
Partnerschap Emsdetten	Sociale cohesie, culturele uitwisseling	Partnerschaps- comité Emsdetten	Hele jaar door verschillende activiteiten